

ADIL OYUN VE SPOR

EDİTÖR: PROF. DR. HASAN ŞAHAN

BÖLÜM YAZARLARI:

DR. AHMET YILMAZ ALBAYRAK

DR. ERDİ KAYA

DR. ERKAN BİNGÖL

DR. LEVENT GÖRÜN

DR. MEVLÜT YILDIZ

DR. TANER YILMAZ

DR. YAVUZ ÖNTÜRK

gece
kitaplığı

İmtiyaz Sahibi / Publisher • Yaşar Hız
Genel Yayın Yönetmeni / Editor in Chief • Eda Altunel
Editör / Editor • Prof. Dr. Hasan Şahan
Kapak & İç Tasarım / Cover & Interior Design • Gece Kitaplığı

Birinci Basım / First Edition • © Haziran 2020

ISBN • 978-625-7858-01-4

© copyright

Bu kitabın yayın hakkı Gece Kitaplığı'na aittir.
Kaynak gösterilmeden alıntı yapılamaz, izin
almadan hiçbir yolla çoğaltılamaz.

The right to publish this book belongs to Gece Kitaplığı. Citation can not
be shown without the source, reproduced in any way without permission.

Gece Kitaplığı / Gece Publishing
Türkiye Adres / Turkey Address: Kızılay Mah. Fevzi Çakmak 1.

Sokak Ümit Apt. No: 22/A Çankaya / Ankara / TR

Telefon / Phone: +90 312 384 80 40

web: www.gecekitapligi.com

e-mail: gecekitapligi@gmail.com

Baskı & Cilt / Printing & Volume

Sertifika / Certificate No: 47083

ADIL OYUN VE SPOR

EDİTÖR: PROF. DR. HASAN ŞAHAN

BÖLÜM YAZARLARI:

DR. AHMET YILMAZ ALBAYRAK

DR. ERDİ KAYA

DR. ERKAN BİNGÖL

DR. LEVENT GÖRÜN

DR. MEVLÜT YILDIZ

DR. TANER YILMAZ

DR. YAVUZ ÖNTÜRK

gece
kitaplığı

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	VII
TEŞEKKÜR.....	IX
KATKI SAĞLAYAN YAZARLAR.....	X

ADİL OYUN VE SPORA GİRİŞ

Dr. Mevlüt YILDIZ.....	1
------------------------	---

SPORDA IRKÇILIK, IRKÇI EYLEMLER VE ROL MODELLER

Dr. Levent GÖRÜN	9
------------------------	---

SPOR VE PARA

Dr. Yavuz ÖNTÜRK.....	31
-----------------------	----

SPORDA ÖZGÜVEN VE SPORTMENLİK

Dr. Erkan BİNGÖL.....	67
-----------------------	----

SPOR MÜSABAKALARINDA AHLAKİ AMAÇ

Dr. Erdi Kaya	89
---------------------	----

SPORDA EŞİTLİK VE TOPLUM

Dr. Ahmet Yılmaz Albayrak.....	101
--------------------------------	-----

OYUN, SPOR VE FELSEFE

Dr. Taner Yılmaz.....	125
-----------------------	-----

KAYNAKÇA.....	138
----------------------	------------

ÖNSÖZ

Adil oyunun kavramsal olarak kökeni henüz net bir şekilde anlaşılmadığı bilinmektedir. Adil oyun oldukça geniş bir anlam içerirken, sadece sporun temel bir unsuru olmak ile birlikte toplumun genelinde, iş yaşamında, rekabet ortamında, spor alanının tamamında, (özellikle finansal ve müsabaka) sosyal ve psikolojik durumlarda, ırkçı eylemler ve daha birçok faktörde etkisini gösterebilmektedir. Dolayısı ile genel bir saygı felsefesi oluşturulup, gerekli olan kurallara uyulmasının sağlanması gerekmektedir.

Sporun en önemli özelliklerinden birisi de bireyin önce kendini, sonra başkalarını tanıyabilme fırsatının olabileceği aktivite alanıdır. Spor ortamı içinde birey kendi yeteneklerini ve başkalarının yeteneklerini tanımayı, eşit koşullarda yarışmayı, yenilgiyi kabullenerek başkalarını takdir edebilmeyi, kazandığı zaman mütevazı olabilmeyi, başkalarına yardım etmeyi, doğayla ve zamanla yarışarak zamanını ve emeğini en uygun şekilde kullanmayı ve kurallara uymayı öğrenir. İnsanın kendisinde var olan ve sporla ortaya çıkartıp, geliştirdiği bu erdemler günlük yaşantısına da yansır. Yani yaşantısının diğer alanlarını da etkiler. Bu anlamda spor adil oyun eğitiminin önemli bir aracıdır.

Sporun, dünya çapında milyonlarca insanın hayatında önemli bir yeri bulunmaktadır. Özellikle modern spor, İngiltere’de eşitliği ve rekabeti vurgulayan, modernliğin kültürel bir ürünü olarak ortaya çıkmıştır. Adil oyun ise 19. Yüzyıl üst ve üst orta sınıf İngilizleri tarafından yaratılan yeni spor ahlakının bir inancıydı. Günümüzde ise modern sporun tanımını olarak “*en iyi olanın hayatta kalması*” ideolojisi yer almaktadır. Burada sunulan kitabın özellikle adil oyun, sporda eşitlik ve toplum, spor müsabakalarının ahlaki amacı, sporda ve günlük hayatımızda ırkçı eylemler, spor ve paranın yanında, ayrıca bazı psikolojik faktörlerle birlikte spor felsefesinin

basit bir şekilde “*en adil olanın hayatta kalması*” için adil oyun savunulmuştur.

Prof. Dr. Hasan ŞAHAN
EDİTÖR

TEŞEKKÜR

Günümüz toplumsal hayatı, yoğun kentleşme ve modernleşme ile birlikte hızla bir değişim yaşamaktadır. Bu hızlı değişimin sonucu olarak bireysel ve toplumsal ilişkilerde büyük erozyona uğramaktadır. Bu değişimin karşısında sağlıklı birey sağlıklı toplum gelişiminin sağlanabilmesi için en önemli araçların başında spor oyunları gelmektedir. Spor oyunları da endüstrileşen dünya da doğasından uzaklaşarak bir nevi kapitalizmin acımasız aracı haline gelme yolunda hızla ilerlemektedir. Bu kitabımızda sporun doğasına uygun olabilesini amaçlayan sporun spor için olduğu felsefesini öne çıkaran yayınlar ortaya koymak için sevgili yazarlarımızla bir araya gelinmiştir. Özellikle Dr. Mevlüt YILDIZ'ın “Adil Oyun ve Spora Giriş”, Dr. Erkan BİNGÖL'ün “Sporda Özgüven ve Sportmenlik”, Dr. Erdi KAYA'nın “Spor Müsabakalarında Ahlaki Amaç”, adlı araştırmalar ile sporun özündeki değerlerin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Dr. Taner YILMAZ'ın “Oyun, Spor ve Felsefe”, Dr. Ahmet Yılmaz ALBAYRAK'ın “Sporda Eşitlik ve Toplum” isimli çalışmaları ile sporun toplumsal yapısını felsefesini ortaya koymak amaçlanmıştır. Dr. Yavuz ÖNTÜRK'ün “Spor ve Para”, Dr. Levent GÖRÜN'ün Sporda Irkçı Eylemler ve Rol Modelleri” çalışmaları ile daha çok sporun endüstrileşen ve onun sonucunda ortaya çıkan sorunlarına değinilmiştir.

Bu çalışmanın ortaya çıkarılmasında büyük emek harcayan yazarlarımıza sonsuz teşekkürler.

Prof. Dr. Hasan ŞAHAN

EDİTÖR

KATKI SAĞLAYAN YAZARLAR

Dr. Ahmet Yılmaz ALBAYRAK, PhD

Spor Yöneticiliği Bölümü, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Gümüşhane Üniversitesi, Gümüşhane, Türkiye

Dr. Erdi KAYA, PhD

Rekreasyon Bölümü, Spor Bilimleri Fakültesi, Akdeniz Üniversitesi, Antalya, Türkiye

Dr. Erkan BİNGÖL, PhD

Mülkiyet Koruma ve Güvenlik Bölümü, Köyceğiz Meslek Yüksekokulu, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Muğla, Türkiye

Dr. Levent GÖRÜN, PhD

Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği, Spor Bilimleri Fakültesi, Düzce Üniversitesi, Düzce, Türkiye

Dr. Mevlüt YILDIZ, PhD

Antrenörlük Eğitimi Bölümü, Spor Bilimleri Fakültesi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Muğla, Türkiye

Dr. Taner YILMAZ, PhD

Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü, Spor Bilimleri Fakültesi, Uşak Üniversitesi, Uşak, Türkiye

Dr. Yavuz ÖNTÜRK, PhD

Spor Yöneticiliği Bölümü, Spor Bilimleri Fakültesi, Yalova Üniversitesi, Yalova, Türkiye

SPOR VE PARA

Dr. Yavuz ÖNTÜRK

Spor kavramı

İnsanlığın varoluşundan bu yana “hareket” etmek en doğal ve en temel ihtiyaçlarımızın arasında yer almıştır. İlk başlarda bu hareketlerin koordinasyonunu içgüdüsel olarak gerçekleştiren insan, ilerleyen dönemlerde bedenini tanıyarak doğaya karşı hayatta kalmak adına, daha sonraları ise ihtiyaçları doğrultusunda hareketlerini bir dizin haline getirmiştir. Yapmış oldukları eylemler günümüz “Spor” kavramına ışık tutacak bedensel hareketlerin temelini oluşturmuşlardır. Spor İngilizce ile kavramsal olarak dünyaya tanıtılmış olmasına karşın, Latince “*dağıtmak birbirinden ayırmak*” anlamına gelen *dispotore* ve *deportore* sözcüklerinden ortaya çıkmıştır (Şahan, 2007). Kavramsal olarak olmasa da sporun en temel taşı olan, bedensel beceriler sporun ana kaynağı olmaya devam etmiştir. Süre gelen zaman içerisinde kavram, beden eğitimi ve spor şekillenmesi ile başlıca yaşam biçimi haline gelen tüm kesimin kabul ettiği bir olgu olarak bilinmektedir (Öntürk, 2018; 2019).

Spor, eski çağlardan itibaren fiziksel bir etkinlik olarak anılan, sadece belli kategorilerde fiziksel çabalar olarak düşünölmüştür. Tüm dünyada farklı bilimlerin ilerlemesine paralel olarak sporda bazı ilerlemeler kaydederek bilimsel bir olgu ve eğitim aracı olarak görölmeye başlamıştır. Öyle ki eski uygarlıklarda özellikle Orta Asya ve Akdeniz bölgesinde spor küçük yaştan itibaren bireylere eğitim aracı ve askeri eğitim olarak uygulanmıştır. Aslında bu dönemler, sporun bilimselliğinden çok eğitim aracı olarak ve ahlakı değerlere katkı sağladığı dönemlerdir.

Spor literatüründe en yaygın olarak kullanılan ve otorite olarak sayılabilecek tanımlamalarda; sporun fiziksel etkinlik

Yıldız, S.M. (2008). Spor Hizmetleri Kalitesini Değerlendirmede Kullanılabilecek Hizmet Kalitesi Modelleri ve Ölçüm Araçları. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 13(3), 35-48.

Yıldız, S. M. (2009). Spor ve Fiziksel Etkinlik Hizmetleri: Geniş Bir Sınıflama. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12(22), 1-10.

Yıldız, S. M. (2010). *Spor ve Fiziksel Etkinlik Hizmetleri Pazarlaması*, Detay Anatolia Akademik Yayıncılık, Ankara.

İnternet erişim kaynakları

<https://sporendustrisi.com/> (Erişim, 12.05.2020).

<https://technology.informa.com/500868/revenue-for-sports-fitness-and-activity-monitors-to-increase-by-nearly-1-billion-through-2019> (Erişim, 10.05.2020).

<http://faturkiye.com/2019-ihrsa-global-raporu/> (Erişim, 10.05.2020).

<https://rtrsports.co.uk/blog/sports-testimonials-come-true-celebrities/> (Erişim, 15.05.2020).

<https://www.es.kearney.com/communications-media-technology/article?/a/winning-in-the-business-of-sports> (Erişim, 15.05.2020).

<http://tolbetgiris.com/2019/12/28/illegal-sitelerde-casino-ve-spor-bahisleri/> (15.05.2020).

<https://www.dreamstime.com/royalty-free-stock-photos-money-health-fitness-d-high-quality-rendering-image40424378> (Erişim, 15.05.2020).

<https://cybersport.pl/194909/finaly-fortnite-world-cup-odbeda-sie-na-najwiekszym-na-swiecie-stadionie-tenisowym/> (Erişim, 15.05.2020).

<https://iceboutique.wordpress.com/2012/04/16/top-10-global-sports-markets/>(Erişim, 15.05.2020).